

Un país en fallida

És una estrella, el seu rostre hauria de despertar confiança en els ciutadans. “Sí, ací estan segurs els meus diners, no me’ls puc imaginar en cap altre banc”, afirmava la cantant de 28 anys Seeta Qasemie en un anunci televisiu, abans que les paraules “Kabul Bank” aparegueren sobre el cel blau intens de la pantalla. Més d’un milió de ciutadans afganesos van creure aquestes promeses, van confiar els estalvis a aquesta casa que ara travessa dificultats greus. Fa poques setmanes, les forces de seguretat van haver de fer servir les porres contra el centenar de clients furiosos que exigien a les sucursals del banc a Kabul, la capital afganesa, la devolució de les seues imposicions. Els reintegraments es van restringir a 10.000 dòlars i alguns establiments del país afirmaven que no quedaven diners a la caixa. “És el cinquè dia que

L’Afganistan no solament s’enfonsa en el terreny militar, sinó també en el financer. El banc privat més important del país, dirigit pels amics polítics del president Karzai, és al llindar de la ruïna.

hi vinc, vull els meus 50.000 dòlars”, s’exalta Wahidullah Khan, propietari d’una empresa de construcció.

El pànic va esclatar quan el diari *The New York Times* va informar sobre les pèrdues del banc, pèrdues

d’una quantitat mínima de 300 milions de dòlars, a causa de transaccions immobiliàries, i de l’acomiadament dels directors executius. El fundador i president del consell d’administració, Sherkhani Farnood, i el president de la junta directiva, Khalilullah Frozi, tenen una participació d’un 24% cadascun en aquesta institució creada el 2004. Mentrestant, el director financer del Banc Central afganès ha assumit provisionalment les seues responsabilitats. Això no obstant, la sagnia no es va accelerar vertaderament fins que els canals de televisió afganesos no van parlar-ne; i això podria originar la fallida de l’empresa bancària més ambigua del país.

Parents implicats. L’escàndol mostra, com vist a través d’un vidre d’augment, amb quina estretesa estan entreteixits la política, el món de les finances i els poderosos clans del nou Afganistan. Fins i tot el germà gran del president, Mahmud Karzai, un dels homes de negocis més diligents del país, té una participació del 7% al Banc de Kabul –la campanya del president el

DER SPIEGEL

Un grup de clients fan cua davant el Banc de Kabul per reclamar els seus diners.

darrer any va ser suposadament subvencionada pels propietaris principals amb set milions de dòlars. Un germà del vice-president Mohàmmèd Fahim, controvertit a causa de presumptes crims de guerra, va aconseguir un crèdit de cent milions de dòlars en aquest banc; igual com Mahmud Karzai, també és titular de participacions.

Aparentment, els sistemes de control estatals, en què s'inclouïen assessors professionals occidentals, van fracassar malgrat que el salari dels policies i dels soldats –un total de 250.000 funcionaris estatals– es liquiden mitjançant aquesta institució. Els banquers havien invertit en viles luxoses a l'emirat centellejant de Dubayy i en projectes de construcció arriscats. L'any 2007 el boom econòmic al paradís fiscal àrab va arribar al punt culminant. En algunes ocasions els companys i els titulars de les participacions s'aprofitaven dels béns immobles del banc. Mahmud Karzai també.

Però el novembre del 2009 va esclatar la bombolla immobiliària i les inversions a Dubayy van perdre valor amb rapidesa. I, al mateix temps,

possiblement també van desaparèixer molts milions de dòlars a l'Afganistan; els estalvis dels ciutadans del quart país més pobre del món. De llavors ençà, els antics directors del Banc de Kabul discuteixen sobre qui és el responsable d'aquest desastre. Frozi afirma que Farnood va decidir tot sol els acords de Dubayy, cosa que no sembla gaire versemblant. És evident que des de fa anys la direcció ha pres decisions imprudents. Els copropietaris rebien massa diners per a negocis massa arriscats –d'homes que són alhora propietaris del banc, directors i prestataris.

Calmar la tempesta. Fa cosa d'un mes el Banc Central afganès va començar a comprovar la propietat immoble dels dos directors executius i, suposadament, a confiscar-la. El president Hamid Karzai va intentar tranquil·litzar els estalviadors a través de la televisió. “No us heu de preocupar, tenim 4.800 milions de dòlars, prou diners comptants per a rescatar el banc, encara que fera fallida el sistema financer”, cridà als compa-

tristes nerviosos. Prèviament, havia encarregat al Banc Central de posar cent milions de dòlars a disposició de la institució bancària abans de l'Id al-Fitr –la festa d'acabament del mes del ramadà–, amb la finalitat de pagar els salaris de les forces de seguretat. A més a més, segons el *New York Times*, ha fet preparar 380 milions de dòlars de les reserves estatals per rescatar de la fallida el Banc de Kabul en cas d'urgència. Els experts opinen que aquesta acció podria costar més de 500 milions de dòlars, suposant que els afganesos exigesquen la devolució dels seus diners.

Ha quedat destruïda la confiança en el sistema bancari segons el model occidental, tal com la va ajudar a construir la comunitat internacional a Kabul. “Fins fa deu anys amagàvem els diners sota el coixí”, explica l'especialista en tecnologia Aimal Khan, que espera en una cua molt llarga davant del Banc de Kabul. “Avui el coixí sembla que torna a ser el millor amagatall.”

Susanne Koelbl
Traducció de Blanca Juan

Un treballador d'un banc d'Herat fa un lliurament de diners a uns clients.